

Kirjallinen kysymys 42

Sulo Aittoniemi /kesk: Turkistarhoissa olevien eläinten elinolosuhteista

Eduskunnan Puhemiehelle

Turkistarhausta koskevassa keskustelussa on esitetty sekä television että lehdistön välityksellä kuvia niistä olosuhteista, joissa esimerkiksi tarhatut ketut elävät. Pienessä kopissa, jossa tuskin pääsee kääntymään, ne tassuttelevat teräsverkon päällä. Eläimet kulkevat usein nurkasta nurkkaan, mikä on merkki eläimen ”järjenjuoksun menettämisestä”. Tällaisiin olosuhteisiin Luoja tuskin on eläintä tarkoittanut, vaikka se onkin monen vaiheen kautta jalostettu villieläimestä turkiksia tuottavaan tarkoitukseen.

Tilanne on luonnollisesti taloudellisesti ongelmallinen turkistuottajien taholta katsottuna.

Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 1996

Edellä olevan perusteella ja valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momenttiin viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Katsooko Hallitus tarpeelliseksi teettää tutkimuksen niistä olosuhteista, joissa esimerkiksi turkistarhatut ketut joutuvat elinaikansa viettämään, ja

ryhtyykö Hallitus tarpeen vaatiessa lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin eläinten olosuhteiden parantamiseksi?

Sulo Aittoniemi /kesk

Eduskunnan Puhemiehelle

Valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva Puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Sulo Aittoniemen näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen n:o 42:

Katsooko Hallitus tarpeelliseksi teettää tutkimuksen niistä olosuhteista, joissa esimerkiksi turkistarhatut ketut joutuvat elinaikansa viettämään, ja ryhtyykö Hallitus tarpeen vaatiessa lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin eläinten olosuhteiden parantamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Turkiseläinten pitoa turkistarhoilla koskevat eläinsuojeluvaatimukset sisältyvät eläinsuojelulakiin (91/71), eläinsuojeluasetukseen (333/71) sekä turkistarhaukselle asettavia eläinsuojeluvaatimuksia koskevaan maa- ja metsätalousministeriön päätökseen (757/85). Lisäksi Suomi on liittynyt Euroopan neuvoston tuotantoeläinten suojelua koskevaan eurooppalaiseen yleissopimukseen (47/92), johon eräänä osana kuuluvat myös turkiseläinten pitoa koskevat eläinsuojelumääräykset. Kyseiset säädökset ja määräykset muodostavat eläinsuojelulliset vähimmäisvaatimukset turkiseläinten pidolle.

Eläinsuojelusäännösten noudattamisen valvontaa suorittavina viranomaisina toimivat paikallistasolla kunnaneläinlääkärit, terveystarkastajat ja poliisi. Heidän tehtävänä on valvoa, että lainsäädännön asettamia vähimmäisvaatimuksia noudatetaan sekä eläinten pito-olosuhteissa että eläinten hoidossa, käsittelyssä ja muussa kohtelussa. Jos on syytä epäillä, että eläinsuojelulakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä rikotaan, paikallinen eläinsuojeluviranomainen tekee tarkastuksen eläintenpitoyksikköön. Mikäli epäkohtia ilmenee, viranomainen antaa kehotuksen epäkohtien korjaamiseksi ja asettaa tätä varten määräajan. Määräajan umpeuduttua tarkastetaan, että annettua kehotusta on noudatettu.

Vaasan läänissä, jossa sijaitsee suuri määrä turkistarhoja, on tehty laajempia selvityksiä eläinten hyvinvoinnista ja eläinten olosuhteista tarhoilla. Viimeksi tällainen selvitys on valmistunut 8.3.1995 talvella 1994—1995 tehdyistä tutkimuksista. Kuntien terveystarkastajat tekivät selvitystä varten eläinsuojelu- ja hygieniatarkastuksia 15 kunnan alueella yhteensä 120 turkistarhalla. Siitoseläimiä tarkastetuilla tarhoilla oli yhteensä 79 000 ja pentuja 390 000. Suurimmalla osalla tarhoista eli 105 tarhalla oli sinikettuja. Hopeakettuja kasvatettiin puolestaan 44 tarhalla. Tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota eläinten olosuhteisiin kuten häkkikokoon ja pohjaverkon materiaaliin, eläintiheyteen, juottoon ja juomakuppeihin, hyllyihin ja pesäkoppeihin, aitaukseen sekä eläinten lopetusmenetelmiin. Turkiseläinten pidolle asetettuja vaatimuksia noudatettiin keskimäärin hyvin ja eläinsuojelullisista vähimmäisvaatimuksista poikkeaminen koski lähinnä tarhojen aitaamista tai varjotalojen pakkovarmuutta ja eläinten juottoa ja juomakuppeja. Kuluvana talvena on Vaasan läänissä käynnissä samantyyppinen turkistarhojen tarkastus, jonka tulokset saadaan maaliskuussa.

Koko valtakunnan alueella turkiseläimiä kasvattavien tarhojen laajempaa läpikäyntiä ei ole tässä vaiheessa pidetty tarpeellisena, koska on katsottu Vaasan läänin tarkastusten antavan varsin hyvän kuvan tarhauselinkeinoon eläinsuojelullisesta tilasta lainsäädännön asettamien vaatimusten suhteen. Tämän lisäksi eläinsuojeluviranomaiset puuttuvat eläinsuojelulaissa säädettyllä tavalla yksittäistapauksiin, joissa todetaan eläinsuojelua koskevien säännösten tai määräysten noudattamatta jättämistä.

Kettujen ja muiden turkiseläinten hyvinvoinnin edellytyksistä ja perustarpeiden tyydyttämisestä on käynnissä useita tutkimuksia sekä Suomessa että muissa pohjoismaissa. Esimerkiksi Kuopion yliopistossa on tehty paljon turkiseläinten hyvinvointia ja elinolosuhteita koskevia tieteellisiä tutkimuksia. Kuopion yliopiston kettujen makuuhyllyjä koskevien tutkimustulosten perusteella Suomi on ehdottanut Euroopan neuvoston turkiseläinten pitoa käsitteleviä eläinsuojelumääräyksiä parannettavaksi. Suomi esittää,

että hyllyjen rakennetta ja materiaalia koskevia määräyksiä muutetaan sellaisiksi, että hyllyt olisivat ketuille mieluisempia ja lisääisivät siten nykyistä enemmän eläinten hyvinvointia. Kotimaisten samoin kuin ulkomaisten tutkimusten tuloksia tullaan jatkossakin käyttämään hyväksi

määritettäessä säädösten turkiseläinten kasvattamisessa noudatettavia eläinsuojeluväitteitä.

Hallitus on antanut 24.5.1995 eduskunnalle esityksen uudeksi eläinsuojelulaiksi, ja lakiesitys on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä.

Helsingissä 23 päivänä helmikuuta 1996

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Till Riksdagens Talman

I det syfte 37 § 1 mom. riksdagsordningen anger har Ni, Fru Talman, till vederbörande medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsman Sulo Aittoniemi undertecknade spörsmål nr 42:

Anser Regeringen att det är nödvändigt att låta utföra en undersökning av de förhållanden som t.ex. farmrävar måste leva i under sin livstid, och

vidtar Regeringen vid behov lagstiftningsåtgärder för att förbättra djurens levnadsförhållanden?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

De djurskyddskrav som gäller i fråga om pälsdjur på pälsdjursfarmer ingår i djurskyddslagen (91/71), djurskyddsförordningen (333/71) samt i jord- och skogsbruksministeriets beslut om djurskyddskrav, som skall ställas på pälsdjursuppfödning (757/85). Därtill har Finland anslutit sig till Europarådets europeiska konvention om skydd av animalieproduktionens djur (47/92), till vilken också såsom en del hör djurskyddsbestämmelser som gäller pälsdjur. Författningarna och bestämmelserna i fråga utgör minimikrav i djurskyddshänseende för den som håller pälsdjur.

Kommunalveterinärerna, hälsoinspektörerna och polisen är på lokal nivå de myndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av djurskyddsstadgandena. De har till uppgift att övervaka att de minimikrav som lagstiftningen ställer efterlevs i fråga om de förhållanden som djuren hålls i och i fråga om skötseln, hanteringen och annan behandling av djur. Om det finns skäl att misstänka att djurskyddslagen eller stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den överträds, skall den lokala djurskyddsmyndigheten verkställa inspektion i den enhet där djuren hålls. Om missförhållanden framkommer uppmanar myndigheten att dessa skall avhjälpas och sätter ut en tidsfrist för detta. Då tidsfristen har gått ut verkställs en inspektion för att man skall se om uppmaningen har åttlytts.

I Vasa län, där ett stort antal pälsdjursfarmer är belägna, har omfattande utredningar gjorts

om djurens välbefinnande och förhållanden på farmerna. Senast färdigställdes en sådan utredning den 8 mars 1995 på basis av undersökningar som gjordes vintern 1994—1995. De kommunala hälsoinspektörerna verkställde för utredningen i fråga djurskydds- och hygieninspektioner på sammanlagt 120 pälsdjursfarmer på ett område bestående av 15 kommuner. Det fanns sammanlagt 79 000 avelsdjur och 390 000 valpar på de inspekterade farmerna. De flesta av farmerna, dvs. 105, födde upp blårävar. Silverrävar föddes upp på 44 farmer. Vid inspektionerna fästes uppmärksamhet vid djurens levnadsförhållanden, såsom storleken på buren och materialet på bottenytan, djurtäthet, vattning och vattenkoppar, hyllor och lyor, omgärdning samt metoder för avlivning av djuren. De krav som ställs på hållande av pälsdjur efterlevdes i genomsnitt väl och avvikelserna från minimikraven i djurskyddshänseende gällde främst omgärdningen av farmerna eller hur säkra skugghusen är i fråga om rymningar samt vattning av djuren och deras vattenkoppar. Innevarande vinter pågår i Vasa län en likadan inspektion av pälsfarmerna, och resultatet från denna blir klart i mars.

Det har inte ansetts vara nödvändigt med en riksomfattande genomgång i större omfattning av de farmer som föder upp pälsdjur, eftersom det har ansetts att inspektionerna i Vasa län ger en relativt bra bild av situationen i djurskyddshänseende inom pälsdjursnäringen i fråga om de krav som lagstiftningen ställer. Utöver detta vidtar djurskyddsmyndigheterna åtgärder i enskilda fall så som föreskrivs i djurskyddslagen, om det konstateras att de stadganden eller bestämmelser som gäller djurskydd inte efterlevs.

Både i Finland och i de övriga nordiska länderna pågår ett flertal undersökningar om förutsättningarna för rävars och andra pälsdjurs välbefinnande samt om tillfredsställandet av deras grundbehov. Vid t.ex. Kuopio universitet har många vetenskapliga undersökningar av pälsdjurs välbefinnande och levnadsförhållanden gjorts. Utgående från Kuopio universitets forskningsresultat som gällde rävars ligghyllor har Finland föreslagit att Europarådets djurskyddsbestämmelser som rör hållande av pälsdjur skall förbättras. Finland föreslår att bestämmelserna

om hyllornas konstruktion och material skall ändras så att hyllorna blir angenämare för rävarna och på så sätt ökar djurens välbefinnande jämfört med vad som nu är fallet. Resultatet från såväl inhemska som utländska undersökningar kommer även i fortsättningen att utnyttjas då man på författningsnivå fastställer de djur-

skyddskrav som skall iakttas vid uppfödning av pälsdjur.

Regeringen avlät den 24 maj 1995 en proposition till riksdagen med förslag till ny djurskyddslag och lagförslaget behandlas som bäst i riksdagen.

Helsingfors den 23 februari 1996

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

